

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ
ΣΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

“Για τα δεσποζόμενα και τα αδέσποτα ζώα συντροφιάς και την προστασία των ζώων από την εκμετάλλευση ή τη χρησιμοποίηση με κερδοσκοπικό σκοπό”

ΠΡΟΣ ΤΗ ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Α. ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Το Σύνταγμα του 1975 στο άρθρο 24 ρύθμισε την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, στο οποίο εντάσσονται και τα ζώα, δίνοντας έτσι αφορμή στην ανάπτυξη μιας εκτεταμένης νομοθεσίας και νομολογίας για την προστασία της φύσης, της πανίδας και των πολλών αγρίων και μη ζώων και πτηνών. Με το ν. 586/1977 κυρώθηκε η ευρωπαϊκή Σύμβαση προστασίας των ζώων κατά τη διάρκεια της διεθνούς μεταφοράς τους και ακολούθησε ο ν.1197/1981 οποίος έθεσε σε υποτυπώδη μορφή, ένα πρώτο πλαίσιο προστασίας των ζώων.
2. Το πλαίσιο αυτό ενισχύθηκε το 1992 με την ενσωμάτωση στην εθνική μας νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την προστασία των ζώων συντροφιάς (ν. 2017/1992) αφού διακηρύχθηκε πανηγυρικά ότι ο άνθρωπος έχει αναντίρρητα ηθική υποχρέωση να σέβεται όλα τα ζώα και να λαμβάνει σοβαρά υπόψη του το γεγονός ότι τα ζώα υποφέρουν και θυμούνται, είναι έξυπνα, έχουν συναισθήματα και επιπλέον αποτελούν συμβιωτικό κύκλο με τους ανθρώπους και αναντικατάστατα στοιχεία των φυσικών συστημάτων του πλανήτη μας. Παράλληλα με σειρά ρυθμίσεων που μεσολάβησαν (ν.1335/1983, ν. 1444/1984, ν.2015/1992, ν.2055/1992, ν.2204/1994, κλπ) η χώρα μας κύρωσε διεθνείς συμβάσεις, εφάρμοσε κοινοτικούς κανονισμούς και ενσωμάτωσε στο εθνικό μας δίκαιο κοινοτικές Οδηγίες, ανάλογου περιεχομένου για τα ζώα.
3. Κομβικό θεσμικό μέτρο όμως για την προστασία των ζώων, αποτέλεσε το «Πρωτόκολλο για την προστασία και την καλή μεταχείριση των ζώων», το οποίο προστέθηκε στη Συνθήκη του Άμστερνταμ το 1997. Σύμφωνα με το πρωτόκολλο αυτό, όλα τα όργανα της ΕΕ και τα κράτη μέλη, υποχρεώθηκαν να λαμβάνουν πλήρως υπόψη τους την ευζωία των ζώων και να παίρνουν τα κατάλληλα μέτρα για την προστασία και τον σεβασμό όλων των ζώων κατά τη χάραξη νέων πολιτικών στη γεωργία, στις μεταφορές, στην έρευνα και γενικά στην ενιαία αγορά. Ακολούθησε τέλος, ο ν.3170/2003 που επιχείρησε να ενισχύσει το νομικό πλαίσιο, ειδικά για τα ζώα συντροφιάς.
4. Η υφιστάμενη νομοθεσία για τα ζώα συντροφιάς και τα αδέσποτα ζώα και η προστασία όλων των ζώων από την κακομεταχείρισή τους, χρειάζεται περαιτέρω συμπλήρωση, βελτίωση, εκσυγχρονισμό και επικαιροποίηση, έτσι ώστε, η προστασία αυτή, να καταστεί πιο ουσιαστική και αποτελεσματική.
5. Και τούτο διότι η περισυλλογή και διαχείριση των αδέσποτων ζώων γινόταν περιστασιακά και ευκαιριακά, τα καταφύγια ζώων, ποτέ δεν οργανώθηκαν συστηματικά και ποτέ δεν ελέγχθηκαν, η σήμανση των σκύλων δεν προχώρησε και ο εθελοντισμός των φιλοζωικών ενώσεων και σωματείων, μια κοινωνική δύναμη ευαισθησίας και ανιδιοτέλειας, δεν αξιοποιήθηκε στον βαθμό που έπρεπε.
6. Ταυτόχρονα, η κακομεταχείριση των ζώων, δεν έπαψε να υφίσταται, ενώ επιτρέπεται και συνεχίζεται, ως κατάλοιπο παρελθόντων χρόνων, η χρησιμοποίηση των ζώων σε τσίρκο ή άλλες δημόσιες “ψυχαγωγικές” κερδοσκοπικές εκδηλώσεις. Το γεγονός αυτό,

αποτελεί κραυγαλέα περίπτωση παραβίασης των κανόνων της ευζωίας και της καλής μεταχείρισης των ζώων. Οι «απάνθρωπες» συνθήκες κράτησης, διαβίωσης και κυρίως της αναγκαστικής συμμετοχής των ζώων στην «παράσταση», είναι μια οδυνηρή εμπειρία για όλα τα ζώα, άγρια και μη, τα οποία, για να μπορέσουν να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις του θεάματος, υφίστανται αφάνταστες δοκιμασίες. Η ανοχή στην χρησιμοποίηση παντός είδους ζώου από οποιονδήποτε για λόγους ψυχαγωγίας, αναμφίβολα δεν προάγει τον πολιτισμό μας.

7. Η απαγόρευση της χρησιμοποίησης των ζώων σε κάθε είδους ψυχαγωγικές εκδηλώσεις, είναι ένας απόλυτα θεμιτός περιορισμός στην επιχειρηματική δραστηριότητα του τσίρκου και των παρεμφερών ψυχαγωγικών εκδηλώσεων, εναρμονιζόμενος πλήρως και με την αρχή της αναλογικότητας, αφού, όχι μόνο δεν προσβάλλει τον πυρήνα του δικαιώματος της οικονομικής ελευθερίας, αλλά αντίθετα εκσυγχρονίζει την επίμαχη λειτουργία, την καθιστά απόλυτα συμβατή με τις αξίες και τις αρχές που πρέπει να διέπουν μια δημοκρατική κοινωνία και λειτουργεί επιπλέον παιδαγωγικά για τους πολίτες και ιδίως για τα παιδιά.

8. Το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, με την κατάθεση του παρόντος νομοσχεδίου, στοχεύει στη συμπλήρωση και τον εκσυγχρονισμό του νομικού πλαισίου που ισχύει για τα ζώα και στη διατήρηση της οικολογικής ισορροπίας και της αντιμετώπισης των θεμάτων καλής μεταχείρισης και ευζωίας των ζώων, ζητήματα που έχουν αποκτήσει, σήμερα, ιδιαίτερη και διαρκώς αυξανόμενη σημασία. Ο σκοπός αυτός επιτυγχάνεται με τη θέσπιση ενός σύγχρονου, συνεκτικού, προστατευτικού και φιλικού προς τα ζώα ρυθμιστικού πλαισίου που θα ανταποκρίνεται στις σύγχρονες ανάγκες προστασίας, ευζωίας και καλής μεταχείρισης των δεσποζόμενων και αδέσποτων ζώων συντροφιάς. Επιτυγχάνεται μέσα από ένα οργανωμένο σύστημα σήμανσης και καταγραφής των ζώων συντροφιάς, που θα βελτιώσει και το σύστημα περισυλλογής και περίθαλψης των ζώων. Ταυτόχρονα επιδιώκεται και η προστασία των ζώων, από την εκμετάλλευση ή την χρησιμοποίησή τους σε παραστάσεις ή εκδηλώσεις για σκοπούς κερδοσκοπικούς με τη λήψη μέτρων που θα την απαγορεύουν και θα προβλέπουν αυστηρές ποινικές και διοικητικές κυρώσεις

Β. ΟΙ ΝΕΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΠΟΥ ΓΙΝΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ

9. Ειδικότερα με το κατατεθέν σχέδιο νόμου, επέρχονται ουσιαστικές νέες ρυθμίσεις σχετικά με τα δεσποζόμενα και αδέσποτα ζώα συντροφιάς και το γενικότερο καθεστώς προστασίας των ζώων. Οι αλλαγές αυτές είναι οι ακόλουθες :

1ο. Δημιουργείται στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Διαδικτυακή Ηλεκτρονική Βάση σήμανσης και καταγραφής των ζώων συντροφιάς και των ιδιοκτητών τους που θα αποτελέσει το βασικό εργαλείο οργάνωσης, διαχείρισης και προστασίας των ζώων συντροφιάς.

2ο. Καθορίζονται οι συγκεκριμένοι κανόνες ευζωίας που πρέπει να τηρούνται από τους ιδιοκτήτες των ζώων συντροφιάς με ειδικές ρυθμίσεις για τα ΑΜΕΑ και για τους «σκύλους βοήθειας.»

3ο. Η ηλεκτρονική σήμανση για όλες τις γάτες και όλους τους σκύλους, καθίσταται υποχρεωτική. Για τα αδέσποτα ζώα συντροφιάς που περισυλλέγονται, καθίσταται επιπλέον υποχρεωτική και η στείρωση.

4ο. Δημιουργείται ένα οργανωμένο σύστημα περισυλλογής και διαχείρισης των αδέσποτων ζώων στους Δήμους και τους Συνδέσμους Δήμων -σε συνεργασία με Φιλοζωικές Ενώσεις, Σωματεία και εθελοντές.

5ο. Τα δημοτικά καταφύγια αδέσποτων ζώων, αποτελούν χώρους προσωρινής και όχι μόνιμης παραμονής τους και στα καταφύγια αυτά παρέχεται η αναγκαία ιατρική περίθαλψη στα ζώα που έχουν ανάγκη, ενώ προβλέπεται και η ίδρυση αποτεφρωτηρίων για τα νεκρά ζώα συντροφιάς.

6ο. Απαγορεύεται η με οποιονδήποτε τρόπο δημοσίευση/γνωστοποίηση αγγελιών για υιοθεσία ζώου συντροφιάς, αν δεν αναφέρεται ο αριθμός της ηλεκτρονικής σήμανσης εκτός αν η αγγελία γίνεται από φιλοζωικό σωματείο και αναφέρονται τα πλήρη στοιχεία του.

7ο. Οι στείρωσεις στις οποίες υποβάλλονται τα αδέσποτα ζώα γίνονται από κτηνίατρους, ακόμα και σε κινητές μονάδες άσκησης κτηνιατρικών πράξεων μετά από σχετική άδεια, ενώ στείρωσεις μπορούν να γίνονται δωρεάν και από εθελοντές αλλοδαπούς κτηνίατρους.

8ο. Απαγορεύεται η συμμετοχή κάθε είδους ζώου σε τσίρκο ή άλλο παρεμφερές δημόσιο θέαμα, καθώς και οποιαδήποτε δημόσια έκθεση ζώου για κερδοσκοπικό σκοπό.

9ο. Η κακοποίηση και η βάνανση μεταχείριση των ζώων τιμωρείται με ποινή φυλάκισης και χρηματική ποινή μέχρι 15.000 ευρώ, ανεξάρτητα από το διοικητικό πρόστιμο που είναι εξίσου αυστηρό.

10ο. Τέλος προβλέπεται αυστηροποίηση των διατάξεων και συγκεκριμένα προβλέπονται αυστηρές ποινικές κυρώσεις στην περίπτωση της κακοποίησης ζώου ή της συμμετοχής σε τσίρκο ή άλλη συναφή εκδήλωση ή έκθεση με κερδοσκοπικό σκοπό, ενώ τα διοικητικά πρόστιμα για τους παραβάτες γίνονται πιο αυστηρά και σε περίπτωση υποτροπής διπλασιάζονται, προκειμένου να υπάρχει ένα πλήρες, αναλογικό, αποτρεπτικό και αποτελεσματικό σύστημα κυρώσεων.

Γ. ΟΙ ΕΙΔΙΚΕΣ ΚΑΤ'ΑΡΘΡΟ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

11. Ειδικότερα με το σχέδιο νόμου, ρυθμίζονται κατ' άρθρο τα ακόλουθα:

Με το άρθρο 1 προσδιορίζονται οι έννοιες και οι ορισμοί που χρησιμοποιούνται στο νόμο.

Με το άρθρο 2, ορίζεται η Γενική Δ/ση Κτηνιατρικής, ως η αρμόδια αρχή για την προστασία των ζώων και προσδιορίζονται: α) οι αρμόδιες αρχές διαχείρισης της Διαδικτυακής Ηλεκτρονικής Βάσης καταγραφής των ζώων και των ιδιοκτητών τους, που είναι η Δ/ση Κτηνιατρικής Αντίληψης Φαρμάκων και Εφαρμογών και η Δ/ση Πληροφορικής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, β) οι αρμόδιες αρχές εφαρμογής και ελέγχου των κανόνων προστασίας των ζώων και του συστήματος της σήμανσης και καταγραφής των ζώων συντροφιάς και των ιδιοκτητών τους, που είναι οι Δ/σεις Κτηνιατρικής της Γενικής Δ/σης Περιφερειακής Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής των Περιφερειών, οι Δ/σεις Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής των Περιφερειακών Ενοτήτων της Χώρας και οι αρμόδιες υπηρεσίες Κτηνιατρικής των Δήμων, και όπου αυτές δεν έχουν συσταθεί, το Γραφείο Γεωργικής Ανάπτυξης του οικείου Δήμου και γ) οι φορείς εκτέλεσης της σήμανσης και καταγραφής των ζώων συντροφιάς που είναι οι κτηνίατροι που έχουν πιστοποιηθεί και διαθέτουν κωδικό πρόσβασης στη Διαδικτυακή Ηλεκτρονική Βάση, η οποία συνδέεται με τα κτηνιατρεία και τους χώρους όπου πραγματοποιείται η σήμανση των ζώων.

Με το άρθρο 3, καθορίζονται οι επιμέρους αρμοδιότητες α) των αρμοδίων αρχών διαχείρισης της Διαδικτυακής Ηλεκτρονικής Βάσης καταγραφής των ζώων και των ιδιοκτητών τους, β) των αρμοδίων αρχών ελέγχου και εποπτείας και γ) των φορέων εκτέλεσης της σήμανσης και καταγραφής των ζώων συντροφιάς.

Στο άρθρο 4, περιγράφεται λεπτομερώς το σύστημα σήμανσης και καταγραφής όλων των ζώων συντροφιάς, καθώς και η υποχρέωση έκδοσης βιβλιαρίου υγείας (ή διαβατηρίου σε περίπτωση που τα ζώα θα μεταφερθούν στο εξωτερικό), ούτως ώστε, ο

μοναδικός κωδικός σήμανσης των ζώων να αντιστοιχεί με τα ατομικά στοιχεία του ιδιοκτήτη του. Για την εποπτεία και αναγνώριση των ζώων συντροφιάς και των ιδιοκτητών, οι αρμόδιες αρχές εφαρμογής και ελέγχου και τα αρμόδια όργανα βεβαίωσης των παραβάσεων (Δημοτική Αστυνομία, η Θηροφυλακή και οι υπάλληλοι των Τελωνείων και των Σταθμών Υγειονομικού Κτηνιατρικού Ελέγχου(ΣΥΚΕ)) εφοδιάζονται με κατάλληλους ανιχνευτές.

Στο άρθρο 5, περιγράφονται αναλυτικά οι υποχρεώσεις των ιδιοκτητών των δεσποζόμενων ζώων συντροφιάς, οι οποίοι οφείλουν: α) να εφοδιάζονται με βιβλιário υγείας ή διαβατήριο, στο οποίο καταγράφονται οι κτηνιατρικές εξετάσεις β) να δηλώνουν αμέσως στον αρμόδιο φορέα την απώλεια του ζώου τους, γ) να γνωστοποιούν στον αρμόδιο Δήμο την πρόθεσή τους να αποχωριστούν το ζώο τους, δ) να ενημερώνουν τους κτηνίατρους που έχουν πιστοποιηθεί για τυχόν μεταβολή των στοιχείων που αφορούν τους ίδιους ή και το ζώο. Η σήμανση και καταγραφή καθίσταται υποχρεωτική και για τους σκύλους που εκτρέφονται για τη φύλαξη ποιμνίων, ενώ στις μετακινήσεις κυνηγετικών σκύλων, ο ιδιοκτήτης πρέπει να είναι εφοδιασμένος με το βιβλιário υγείας ή το διαβατήριο, το οποίο πρέπει να είναι ενημερωμένο. Ακόμη ορίζεται ότι αγγελίες για υιοθεσία κλπ ζώων, χωρίς να αναφέρεται ο αριθμός σήμανσης απαγορεύονται, εκτός αν γίνονται από φιλοζωικό σωματείο που λειτουργεί νόμιμα και παρατίθενται τα πλήρη στοιχεία του, ενώ δεν επιτρέπεται και η είσοδος στη χώρα ζώων συντροφιάς, χωρίς σήμανση.

Στο άρθρο 6, οριοθετείται το γενικό πλαίσιο για την εκτροφή, αναπαραγωγή και εμπορία των ζώων συντροφιάς, ενώ στο άρθρο 7 ορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις διοργάνωσης εκθέσεων με ζώα συντροφιάς.

Στο άρθρο 8 επαναπροσδιορίζονται οι όροι διατήρησης των ζώων συντροφιάς στις μονοκατοικίες, και στις πολυκατοικίες.

Στο άρθρο 9, προσδιορίζεται με σαφή και ειδικό τρόπο η διαχείριση των αδέσποτων ζώων συντροφιάς με γνώμονα την τήρηση των κανόνων ευζωίας. Συγκεκριμένα: α) ορίζεται ότι η περισυλλογή των αδέσποτων ζώων συντροφιάς μπορεί να πραγματοποιείται και από φιλοζωικά σωματεία, σε συνεργασία με τον αρμόδιο Δήμο, β) προβλέπεται ότι τα αδέσποτα που περισυλλέγονται, υποβάλλονται αμέσως σε κτηνιατρική εξέταση, στερώνονται, σημαίνονται με ηλεκτρονική σήμανση, καταγράφονται στη διαδικτυακή βάση δεδομένων και αν πάσχουν από ανίατη ασθένεια ή είναι επικίνδυνα, υποβάλλονται σε ευθανασία γ) σε περίπτωση που διαπιστωθεί από τη σήμανση ότι έχουν ιδιοκτήτη που έχει δηλώσει την απώλειά τους, επιστρέφονται σ' αυτόν, άλλως υιοθετούνται από ενδιαφερόμενους φιλόζωους, ενώ όσα δεν υιοθετούνται, επανεντάσσονται στο οικείο φυσικό τους περιβάλλον.

Στο άρθρο 10, ορίζεται ότι επιτρέπεται και δεν θεωρείται εμπορική μετακίνηση η ταυτόχρονη μετακίνηση μέχρι πέντε ζώων συντροφιάς τα οποία συνοδεύονται από τον ιδιοκτήτη τους ή από ένα φυσικό πρόσωπο που είναι υπεύθυνο γι' αυτά για λογαριασμό του ιδιοκτήτη τους. Ειδική μέριμνα λαμβάνεται για τους σκύλους βοήθειας ατόμων με ειδικές ανάγκες,

Στο άρθρο 11, επιβάλλεται η υποχρέωση των υπευθύνων των χώρων υγειονομικού ενδιαφέροντος, να λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για την αποτροπή πρόσβασης των αδέσποτων ζώων συντροφιάς στα απορρίμματα των εγκαταστάσεών τους και ρυθμίζονται τα θέματα περισυλλογής των νεκρών ζώων από τους δρόμους και διάθεσής τους σε κατάλληλους χώρους.

Στο άρθρο 12 θεσμοθετείται η γενική ρήτρα απαγόρευσης χρησιμοποίησης ζώων σε κάθε είδους θεάματα. Συγκεκριμένα απαγορεύεται: α) η διατήρηση κάθε είδους ζώων σε τσίρκο ή θιάσους με ποικίλο πρόγραμμα, εφόσον αυτά χρησιμοποιούνται στο πρόγραμμά τους και πραγματοποιούν παραστάσεις ή παρελαύνουν ή εμφανίζονται ενώπιον του κοινού, β) η διατήρηση κάθε είδους ζώων σε επιχειρήσεις ψυχαγωγικών παιχνιδιών, πίστας αυτοκινητιδίων, πανηγύρεων, μουσικών συναυλιών, επιδείξεων ή άλλων καλλιτεχνικών ή ψυχαγωγικών εκδηλώσεων, εφόσον αυτά χρησιμοποιούνται στο πρόγραμμά τους, γ) η χρησιμοποίηση ζώων συντροφιάς και η υπαίθρια έκθεσή τους με σκοπό την αποκόμιση οικονομικού οφέλους.

Στο άρθρο 13 εισάγονται οι αναγκαίες εξαιρέσεις από τον γενικό κανόνα της απαγόρευσης χρησιμοποίησης ζώων σε κάθε είδους θεάματα για την ψυχαγωγία ή τη διασκέδαση των ανθρώπων, ενώ στο άρθρο 14 προσδιορίζεται η αρμόδια αρχή για τον έλεγχο και την εφαρμογή της απαγόρευσης του άρθρου 12.

Με το άρθρο 15 επιβάλλεται η πρόσθετη υποχρέωση του αιτούντος την σχετική άδεια λειτουργίας για το τσίρκο ή άλλο συναφές πρόγραμμα ή εκδήλωση να υποβάλλει και υπεύθυνη δήλωση ότι κανένα ζώο δεν χρησιμοποιείται με οποιονδήποτε τρόπο στην παράσταση/εκδήλωση

Με το άρθρο 16 θεσπίζεται η απαγόρευση κακοποίησης ή βάνανσης μεταχείρισης των ζώων και ενδεικτικά παρατίθενται πράξεις και ενέργειες που συνιστούν κακοποίηση των ζώων.

Με το άρθρο 17 λαμβάνεται η πρόνοια για την εφαρμογή προγραμμάτων πρόληψης και καταπολέμησης ζωνόσων και στο άρθρο 18 καθορίζεται ο τρόπος και οι διαδικασίες προαγωγής της φιλοζωίας με προγράμματα, σεμινάρια, εκδηλώσεις καθώς και με ειδικές ημερίδες στα σχολεία σε συνεργασία με το αρμόδιο υπουργείο.

Με το άρθρο 19 λαμβάνονται συμπληρωματικά μέτρα προστασίας των ζώων.

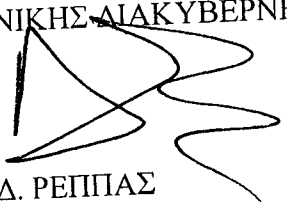
Στο άρθρο 20, καθορίζονται σε νέα βάση οι ποινικές κυρώσεις και οι χρηματικές ποινές που προβλέπονται για τους παραβάτες των διατάξεων του νόμου, ενώ στο άρθρο 21 προσδιορίζονται τα όργανα βεβαίωσης των παραβάσεων, το όργανο επιβολής των κυρώσεων, η διαδικασία και οι διοικητικές κυρώσεις και τα πρόστιμα.

Τέλος με το άρθρο 22 θεσπίζονται τελικές και μεταβατικές διατάξεις, με το άρθρο 23 οι καταργούμενες διατάξεις και με το άρθρο 24 ορίζεται η έναρξη εφαρμογής του νόμου.

Αθήνα,12.....12..... 2011

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

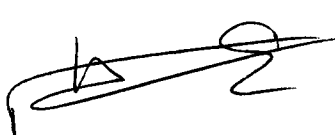
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ
ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

Δ. ΡΕΠΠΑΣ

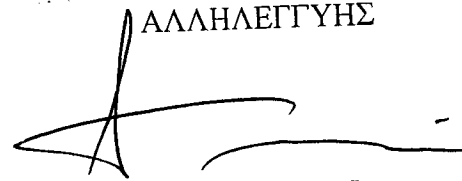
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Ε. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ

Γ. ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

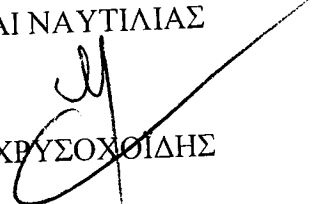
ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ

Α. ΛΟΒΕΡΔΟΣ

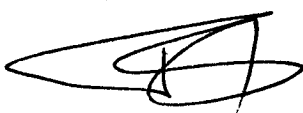
ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

Α. ΓΙΑΝΝΙΤΣΗΣ

ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ
ΚΑΙ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ

Μ. ΧΡΥΣΟΧΟΙΔΗΣ

ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

Γ. ΚΟΥΤΡΟΥΜΑΝΗΣ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ
ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

Μ. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ

ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

Κ. ΣΚΑΝΔΑΛΙΔΗΣ